Syyskuun vaativammat valmennustehtävät

Ratkaisuja voi lähettää seuraavaan valmennusviikonloppuun mennessä sähköpostitse osoitteeseen joni.p.teravainen@utu.fi tai postitse osoitteeseen

Joni Teräväinen

Reelinkikatu 5A 26

20810 Turku.

Tehtävät eivät ole vaikeusjärjestyksessä.

- 1. Määritä kaikki positiiviset kokonaisluvut n, jotka ovat neliölukuja ja joiden kymmenjärjestelmäesitys sisältää korkeintaan kaksi nollasta poikeavaa numeroa (toisin sanoen, jos kymmenjärjestelmäesityksen pituus on d, siinä on vähintään d-2 nollaa).
- 2. Olkoon k positiivinen kokonaisluku. Sanotaan, että positiivinen kokonaisluku n on k-jaollinen, jos pätee

$$m \mid n, m+1 \mid n+1, \ldots, m+k-1 \mid n+k-1$$

jollakin $m \geq 1, m \neq n$. Osoita, että jokaisella k on olemassa k-jaollinen luku.

- 3. Osoita, että kaikilla positiivisilla kokonaisluvuilla n luvun $n!^{n!^{n!}}-1$ pienin alkutekijä on pienin lukua n suurempi alkuluku.
- 4. Anna esimerkki ei-vakiosta kokonaislukukertoimisesta polynomista, jolla on nollakohtana luku $\sqrt{2}+\sqrt[3]{3}.$
- 5. Määritellään kaksi lukujonoa asettamalla $x_0=a,y_0=b$ ja

$$x_{n+1} = x_n + y_n,$$

$$y_{n+1} = y_n - x_n,$$

kun $n \geq 0$. Määritä ne parit (a,b) reaalilukuja, joille ainakin toinen jonoista x_n ja y_n on rajoitettu (Jonon a_n sanotaan olevan rajoitettu, jos on olemassa M, jolle $|a_n| \leq M$ kaikilla n).

6. Määritä kaikki parit (C, D) reaalilukuja, joille pätee seuraavaa. Kaikilla $n \ge 1$ ja millä tahansa jonolla $a_1, \ldots, a_n$ reaalilukuja pätee

$$(a_1^2 + Ca_1 + D) \cdots (a_n^2 + Ca_n + D) \ge (a_1 \cdots a_n)^2 + C(a_1 \cdots a_n) + D.$$

7. Olkoon F(n) lukumäärä niille n merkin jonoille, joissa kukin merkki on a tai b ja mitkään neljä peräkkäistä merkkiä eivät ole abba. Osoita, että

$$F(n) = 2F(n-1) - F(n-3) + F(n-4),$$

kun $n \geq 5$.

- 8. Olkoon $n \geq 1$, ja olkoon T joukko, joka koostuu n tason pisteestä. Osoita, että on olemassa ympyrä, jonka sisäpuolella on vähintään $\frac{n-1}{2}$ joukon T pistettä ja ulkopuolella vähintään $\frac{n-1}{2}$ joukon T pistettä (ympyrän kehäpisteet eivät ole ympyrän sisä- eivätkä ulkopuolella).
- 9. Kahdella ympyrällä O_1 ja O_2 on yhteinen tangentti, joka sivuaa niitä pisteissä A ja B vastaavasti. Olkoon AP ympyrän O_1 halkaisija ja oletetaan, että ympyrän O_2 tangentti pisteen P kautta sivuaa ympyrää O_2 pisteessä Q. Osoita, että AP = BQ.
- 10. Olkoon ABPC suunnikas, jossa ABC on teräväkulmainen kolmio. Kolmion ABC ympärysympyrä kohtaa suoran CP myös pisteessä Q. Osoita, että PQ=AC jos ja vain jos $\angle BAC=60^\circ$.